

EURO-SIEROCTWO

„MIEĆ CZAS DLA DZIECKA – TO POCZĄTEK WSZELKIEGO WYCHOWANIA ”

KARL HESSELBACHER

...Wstydliwym efektem ubocznym fali emigracyjnej jest osamotnienie dziesiątek tysięcy dzieci, które nie mieszczą się w planach rodziców i zostają w kraju. Ale i te wywiezione przechodzą dramat wykorzenia. Emigracja rozrywa rodzinę. Zwłaszcza taką, która wcześniej była krucha .

Mianem **EURO – SIEROCTWA** psychologowie określają zjawisko pozostawiania w kraju dzieci przez rodziców wyjeżdżających za granicę, ponieważ – ich zdaniem – dzieci pozbawione stałego kontaktu nawet z jednym z rodziców czują się jak sieroty.

Miłość **matki** jest konieczna do stworzenia właściwego klimatu psychicznego – to ona sprawuje główną funkcję opiekuńczą, z nią zwykle dziecko spędza najwięcej czasu i od niej dostaje wsparcie emocjonalne.

Obserwując zachowanie **ojca** dziecko poznaje wzór osobowy mężczyzny oraz kształtuje swój stosunek do nauki szkolnej.

Z momentem wstąpienia Polski (2004r.) do Unii Europejskiej znacznie nasiliło się zjawisko emigracji do krajów będących jej członkami (Wielka Brytania, Irlandia, Niemcy, Włochy, Hiszpania, Grecja). Do pracy za granicę wyjeżdża wielu Polaków. Chcą lepszego życia dla rodziny, ale często za rozłąkę płacą wysoki rachunek: pogłębiają się kryzysy małżeńskie, a więź z dziećmi zostaje zerwana. Poprzez fizyczną rozłąkę dokonuje się podziału rodziny. Podstawowym powodem skłaniającym do wyjazdu jest zła sytuacja materialna, a także brak bliskiej więzi w małżeństwie.

WPLYW ROZŁĄKI Z RODZICAMI NA PROBLEMY SZKOLNE DZIECKA:

Najlepiej znoszą rozłąkę dzieci do lat 6, które nieobecność jednego z rodziców traktują jako tymczasową. Jednak mogą u nich wystąpić objawy:

- ✓ trudności w zasypianiu
- ✓ zaburzenie łaknienia
- ✓ nadmierne uzależnienie od jednego z rodziców
- ✓ chwiejność emocjonalna
- ✓ napady złości oraz agresji słownej lub fizycznej
- ✓ obawa, lęk przed porzuceniem i samotnością
- ✓ nerwowe nawyki (obgryzanie paznokci, ssanie palca)
- ✓ uczucie smutku, obniżony nastrój, płaczliwość
- ✓ wycofanie się z kontaktów z rówieśnikami.

U dzieci w wieku 6-9 lat pojawiają się zaburzenia w rozwoju osobowości, ponieważ w tym okresie kształtuje się indywidualność człowieka i pojawia się silna potrzeba wzorca osobowego dla identyfikacji z własną płcią i z rolą społeczną. „ Porzucone” przez rodzica dzieci:

- ✓ czują się gorsze od innych
- ✓ faworyzują nieobecnego rodzica (jeśli miały z nim dobrą relację) bądź przejawiają w stosunku do niego wrogość lub lęk (gdy były do niego w przeszłości negatywnie nastawione)
- ✓ nadmiernie uzależniają się od rodziców – opiekunów
- ✓ mają trudności z właściwą identyfikacją własnej płci i związanych z nią ról
- ✓ mogą wykształcić postawę wrogości wobec rodzica, z którym stale przebywają ze względu na duże uzależnienie od niego i ograniczenie swobody
- ✓ mają obniżony nastrój, niskie poczucie własnej wartości
- ✓ zamykają się w sobie.

Między 9 a 12 rokiem życia dzieci:

- ✓ są bardziej świadome rozłąki i silniej odczuwają utratę kontaktu z nieobecnym rodzicem
- ✓ stosują liczne mechanizmy obronne przed negatywnymi emocjami, jakich doświadczają np. ucieczkę w marzenia, poszukiwanie w realizacji własnych potrzeb i uznania w grupach rówieśniczych
- ✓ uciekają z domu
- ✓ są smutne, płaczliwe i postrzegają siebie jako gorszych w porównaniu z rówieśnikami.

W okresie dojrzewania (13-17 lat) dzieci odbierają i przeżywają wszystko bardziej intensywnie niż dotychczas. Jednocześnie są bardziej chwiejne emocjonalnie. Dlatego dzieci:

- ✓ mają skłonność do zaburzeń emocjonalnych
- ✓ szukają często oparcia poza domem (w grupie rówieśniczej)
- ✓ jeśli natrafiają na niewłaściwe wzorce społeczne w środowisku rówieśniczym, przejmują negatywne postawy i wzorce (demoralizacja, uzależnienie)
- ✓ odczuwają potrzebę kontaktu z obojgiem rodziców.

Wraz z rozłąką z rodzicem zmniejsza się poczucie bezpieczeństwa, które dla każdego człowieka jest kluczowe w budowaniu obrazu samego siebie i relacji z otoczeniem.

Brak kontroli ze strony dorosłych może doprowadzić do sytuacji, w których interwencja resocjalizacyjna jest już mało skuteczna. Dlatego w interesie całego społeczeństwa jest skuteczne przeciwdziałanie negatywnemu zjawisku jakim są patologie społeczne, które swoje źródło czerpią w niedostatecznej opiece rodzicielskiej związanej z wyjazdami zarobkowymi. Wczesne zdiagnozowanie zagrożonego środowiska stanowi główny warunek działalności profilaktycznej.

Podsumowując można stwierdzić, że emigrację zarobkową rodziców należy widzieć jako:

- problem pedagogiczny – wyniki osiągane przez uczniów pozostają na poziomie przeciętnym bądź słabym,
- problem społeczny – w wyniku braku rodziców dzieci częściej przejawiają formy aspołecznego zachowania,
- problem psychologiczny – zachwianie równowagi emocjonalnej.

Losy dzieci opuszczonych przez rodziców są wyzwaniem do podjęcia działań mających na celu zminimalizowanie negatywnych skutków wyjazdu rodziców.

LISTA CZYNNOŚCI I ZACHOWAŃ DLA RODZICÓW WSPERAJĄCYCH DZIECKO:

- Zawsze rozmawiaj z dzieckiem szczerze i otwarcie, traktuj je jak swojego partnera.
- Bądź uważny na to co mówi- dzięki temu dowiesz się jakie ma potrzeby.
- Chwal swoje dziecko- to wzmocni jego samoocenę.
- Pomóż mu równoważyć jego słabości poprzez maksymalne wykorzystanie jego mocnych stron.
- Rozmawiaj z nim o tym, jakiej pomocy potrzebuje i staraj się mu ją zapewnić.
- Wystrzegaj się nadopiekuńczości i uzależnienia dziecka – ucz je odpowiedzialności i autonomii.
- Traktuj dziecko z szacunkiem i miłością, nawet wtedy, gdy je karcisz.
- Pozwól mu wyrażać i bronić własnego zdania.
- Przyglądaj się jego wynikom w nauce i staraj się poznać naturę trudności.
- Nie obciążaj go nadmiernie nowymi obowiązkami związanymi z przeformowaniem struktury rodzinnej – dawaj mu zadania stosowne do wieku i możliwości.

Artykuł powstał na podstawie dostępnych publikacji.

Opracowała mgr Agnieszka Ochlik - pedagog